

Ramowy harmonogram dnia

Uwaga: czynności higieniczne – zmiana pieluszek, mycie, podmywanie i odświeżanie dziecka odbywa się zgodnie z potrzebami dziecka, wtedy kiedy ono tego potrzebuje. Dbamy o intymność i utrzymanie relacji. Przewijanie odbywa się bez pośpiechu, w kontakcie z dzieckiem, z delikatnością.

Godzina (orientacyjna)	Elementy harmonogramu dnia	Czynności każdego dziecka
7 ⁰⁰ - 8 ⁴⁵	Początek dnia – schodzenie się dzieci, rozbieranie się w szatni	Dziecko jest rozbierane w szatni, w której może uczyć się współpracować w rozbieraniu. Żegna się z rodzicami, wita z personelem. Jest wprowadzane do innych dzieci.
7 ⁰⁰ - 8 ³⁰	Zabawy swobodne	Bawi się swobodnie indywidualnie lub z opiekunką korzystając z przygotowanej przestrzeni i zabawek. Ma możliwość obserwowania zabaw innych dzieci. W niektórych z nich bierze udział z pomocą opiekunki.
8 ³⁰ - 9 ⁰⁰	Mycie rąk przed posiłkiem (dotyczy to każdego posiłku)	Obserwuje zabawy dzieci porządkujących salę. Ma możliwość współpracy przy myciu rączek przed posiłkiem (w łazience – jeśli chodzi).
9 ⁰⁰ - 9 ³⁰	Śniadanie	Ma okazję obserwować przygotowanie posiłku. Je posiłek jak najbardziej samodzielnie mając możliwości wyboru tego co je i w jakiej ilości.
9 ³⁰ - 10 ⁴⁵	Zabawowe aktywności edukacyjne (do wyboru z zabaw obejmujących różne sfery rozwoju)	Dziecko podejmuje dowolne aktywności zabawowe z wykorzystaniem przestrzeni, materiałów i zabawek. Uczestniczy w zabawach z opiekunką kierowanych do niego lub innych dzieci. Organizacja zabawy polega na sukcesywnym zmienianiu środowiska edukacyjnego, w jakim dziecko się bawi – w odpowiedzi na obserwowane potrzeby i osiągnięcia rozwojowe dziecka. Propozycje zabaw edukacyjnych łączą w sobie elementy umożliwiające wszechstronny rozwój: radość, odkrywanie nowych zjawisk, obserwowanie innych dzieci i rozwijanie osobistych umiejętności. Dzieci zajmują się daną zabawą tak długo jak są nią zainteresowane.
9 ³⁰ - 10 ⁴⁵	Pobyty na powietrzu	Przebywa na powietrzu poza budynkiem. Możliwość zabaw na trawie lub matach rozłożonych na trawie (przy sprzyjającej pogodzie lub spaceru (w wózku). Zabawy i aktywności edukacyjne.
10 ⁴⁵ - 11 ¹⁵	Mycie rąk przed posiłkiem (dotyczy to każdego posiłku)	Obserwuje zabawy dzieci porządkujących salę. Ma możliwość współpracy przy myciu rączek przed posiłkiem (w łazience – jeśli chodzi).
11 ¹⁵ - 11 ⁴⁵	Zupa	Ma okazję obserwować przygotowanie posiłku. Je posiłek jak najbardziej samodzielnie mając możliwości wyboru tego co je i w jakiej ilości.
11 ⁴⁵ - 13 ³⁰	Odpooczynek	Odpooczywa, kiedy jest zmęczone. Forma odpooczynku jest dostosowana do potrzeb dziecka i możliwości instytucji. Zwykle dzieci śpią mniej więcej o tej samej porze na leżaczkach.

		Ma okazję obserwować przygotowanie posiłku. Je posiłek jak najbardziej samodzielnie mając możliwości wyboru tego co je i w jakiej ilości.
13 ³⁰ - 14 ⁰⁰	Mycie rąk przed posiłkiem (dotyczy to każdego posiłku)	Obserwuje zabawy dzieci porządkujących salę. Ma możliwość współpracy przy myciu rączek przed posiłkiem (w łazience – jeśli chodzi).
14 ⁰⁰ - 14 ³⁰	Obiad	Ma okazję obserwować przygotowanie posiłku. Je posiłek jak najbardziej samodzielnie mając możliwości wyboru tego co je i w jakiej ilości.
14 ³⁰ -15 ⁰⁰	Zabawy swobodne	Bawi się swobodnie indywidualnie lub z opiekunką korzystając z przygotowanej przestrzeni i zabawek. Ma możliwość obserwowania zabaw innych dzieci. W niektórych z nich bierze udział z pomocą opiekunki.
15 ⁰⁰ - 15 ¹⁵	Mycie rąk przed posiłkiem (dotyczy to każdego posiłku)	Obserwuje zabawy dzieci porządkujących salę. Ma możliwość współpracy przy myciu rączek przed posiłkiem (w łazience – jeśli chodzi).
15 ¹⁵ - 15 ⁴⁵	Podwieczorek	Ma okazję obserwować przygotowanie posiłku. Je posiłek jak najbardziej samodzielnie mając możliwości wyboru tego co je i w jakiej ilości.
15 ⁴⁵ - 17 ⁰⁰	Zabawowe aktywności edukacyjne (do wyboru z zabaw obejmujących różne sfery rozwoju). Zakończenie dnia – pożegnanie.	Dziecko podejmuje dowolne aktywności zabawowe z wykorzystaniem przestrzeni, materiałów i zabawek. Uczestniczy w zabawach z opiekunką kierowanych do niego lub innych dzieci. Propozycje zabaw edukacyjnych łączą w sobie elementy umożliwiające wszechstronny rozwój: radość, odkrywanie nowych zjawisk, obserwowanie innych dzieci i rozwijanie osobistych umiejętności. Dzieci zajmują się daną zabawą tak długo jak są nią zainteresowane. Żegna się z dziećmi i opiekunkami. Jest odprowadzane do rodzica. Dziecko jest ubierane w szatni, w której może uczyć się współpracować w ubieraniu.